

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1215/1999 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 10ης Ιουνίου 1999

για την τροποποίηση του κανονισμού αριθ. 19/65/ΕΟΚ περί εφαρμογής του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών (*)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 83,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽²⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

(1) ότι, με τον κανονισμό αριθ. 19/65/ΕΟΚ⁽⁴⁾, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να κηρύσσει με κανονισμό, με την επιφύλαξη της εφαρμογής του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου⁽⁵⁾: Πρώτος κανονισμός εφαρμογής των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης, και σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης, το άρθρο 81 παράγραφος 1 ανεφάρμοστο επί ορισμένων κατηγοριών συμφωνιών στις οποίες μετέχουν μόνο δύο επιχειρήσεις και με τις οποίες η μία επιχείρηση αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι της άλλης να διαθέτει ορισμένα προϊόντα μόνο σε αυτή, με σκοπό τη μεταπώληση εντός ορισμένου τμήματος του εδάφους της κοινής αγοράς, ή με τις οποίες η μια επιχείρηση αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι της άλλης να προμηθεύεται ορισμένα προϊόντα μόνον από αυτή, με σκοπό τη μεταπώληση, ή με τις οποίες οι δύο επιχειρήσεις αναλαμβάνουν αμοιβαία υποχρέωση αποκλειστικής διαθέσεως και προμήθειας με σκοπό τη μεταπώληση·

(2) ότι, δυνάμει του κανονισμού αριθ. 19/65/ΕΟΚ, η Επιτροπή εξέδωσε, ιδίως, τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1983/83, της 22ας Ιουνίου 1983, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικής διανομής⁽⁶⁾, τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1984/83, της 22ας Ιουνίου 1983, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών αποκλειστικής προμήθειας⁽⁷⁾, καθώς και τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4087/88, της 30ής Νοεμβρίου 1988, για την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης σε κατηγορίες συμφωνιών franchise⁽⁸⁾ (κανονισμοί απαλλαγής)·

(3) ότι η Επιτροπή εξέδωσε, στις 22 Ιανουαρίου 1997, ένα Πράσινο Βιβλίο για την κοινοτική πολιτική ανταγωνισμού και τους κάθετους περιορισμούς, το οποίο προκάλεσε εκτενή δημόσια συζήτηση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 81 παράγραφοι 1 και 3 της συνθήκης στις κάθετες συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές·

(4) ότι από τις παρατηρήσεις που διατύπωσαν μετά την έκδοση του ρηθέντος Πράσινου Βιβλίου τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η Επιτροπή των Περιφερειών, καθώς και οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι, προκύπτει μια γενικότερη ευνοϊκή διάθεση σε σχέση με τη μεταρρύθμιση της κοινοτικής πολιτικής ανταγωνισμού όσον αφορά τις κάθετες συμφωνίες· ότι αυτό προϋποθέτει την αναθεώρηση των προαναφερθέντων κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορίες·

(*) Σημείωση του συντάκτη: ο τίτλος του κανονισμού αριθ. 19/65/ΕΟΚ προσαρμόσθηκε για να ληφθεί υπόψη η επαναρίθμηση των άρθρων της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σύμφωνα με το άρθρο 12 της συνθήκης του Άμστερνταμ· η αρχική παραπομπή ήταν στο άρθρο 85 παράγραφος 3 της συνθήκης.

(1) ΕΕ C 365 της 26.11.1998, σ. 27.

(2) Γνώμη που διατυπώθηκε στις 15 Απριλίου 1999 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

(3) ΕΕ C 116 της 28.4.1999.

(4) ΕΕ 36 της 6.3.1965, σ. 533/65· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

(5) ΕΕ 13 της 21.2.1962, σ. 204/62· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

(6) ΕΕ L 173 της 30.6.1983, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1582/97 (ΕΕ L 214 της 6.8.1997, σ. 27).

(7) ΕΕ L 173 της 30.6.1983, σ. 5· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1582/97.

(8) ΕΕ L 359 της 28.12.1988, σ. 46· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

- (5) ότι η μεταρρύθμιση αυτή πρέπει να ικανοποιεί δύο απαιτήσεις, και συγκεκριμένα τη διασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας του ανταγωνισμού και την ταυτόχρονη κατοχύρωση ενός ικανοποιητικού επιπέδου ασφαλείας δικαίου για τις επιχειρήσεις· ότι κατά την επιδίωξη των στόχων αυτών θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη απλούστευσης, στο μέτρο του δυνατού, του διοικητικού ελέγχου καθώς και του σχετικού κανονιστικού πλαισίου· ότι σε ίδιο επίπεδο ισχύος στην αγορά, οι κάθετοι περιορισμοί θεωρούνται, γενικά, λιγότερο επιζήμιοι για τον ανταγωνισμό απ' ό,τι οι οριζόντιοι περιορισμοί·
- (6) ότι οι προαναφερθέντες κανονισμοί απαλλαγής δεν περιορίζονται στον καθορισμό των κατηγοριών συμφωνιών στις οποίες εφαρμόζονται και στην αποσαφήνιση των περιορισμών ή ρητρών που δεν επιτρέπεται να περιέχουν οι συμφωνίες αυτές, αλλά περιλαμβάνουν και απαρίθμηση των ρητρών που απαλλάσσονται· ότι, ένα τέτοιο κανονιστικό πλαίσιο θεωρείται εν γένει υπερβολικά άκαμπτο για τις συμβατικές σχέσεις, σε ένα οικονομικό πλαίσιο όπου οι δομές και οι τεχνικές της διανομής εξελίσσονται με ταχείς ρυθμούς·
- (7) ότι οι εν λόγω κανονισμοί απαλλαγής καλύπτουν μόνον ορισμένες κατηγορίες διμερών αποκλειστικών συμφωνιών που συνάπτονται με σκοπό τη μεταπώληση και οι οποίες είτε έχουν ως στόχο την αποκλειστική διανομή ή/και προμήθεια αγαθών είτε προβλέπουν περιορισμούς σε σχέση με την κτήση ή την άσκηση των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας· ότι αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής τους, μεταξύ άλλων, οι κάθετες συμφωνίες μεταξύ περισσότερων των δύο επιχειρήσεων, οι συμφωνίες επιλεκτικής διανομής, οι συμφωνίες υπηρεσιών και οι συμφωνίες σχετικά με την προμήθεια ή/και την αγορά υπηρεσιών ή προϊόντων που προορίζονται για μεταποίηση ή ενσωμάτωση· ότι, ως συνέπεια, σημαντικός αριθμός κάθετων συμφωνιών δεν μπορεί να τύχει απαλλαγής βάσει του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης παρά μόνον αφού η Επιτροπή προβεί σε ατομική εξέταση, πράγμα το οποίο ενδέχεται να περιορίσει την ασφάλεια δικαίου για τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις και να προκαλέσει αδικαιολόγητη επιβάρυνση του διοικητικού ελέγχου·
- (8) ότι από τη συζήτηση που ακολούθησε την έκδοση του προαναφερθέντος Πράσινου Βιβλίου κατέστη επίσης εμφανής η ανάγκη καθορισμού των όρων εφαρμογής του άρθρου 81 παράγραφοι 1 και 3, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις οικονομικές συνέπειες που απορρέουν από τις κάθετες συμφωνίες· ότι η θésπιση οικονομικών προϋποθέσεων με τις οποίες περιορίζεται το πεδίο εφαρμογής μιας απαλλαγής κατά κατηγορίες εξαιτίας των επιζήμιων για τον ανταγωνισμό πιθανών συνεπειών μιας συμφωνίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το μερίδιο που αντιπροσωπεύει στην σχετική αγορά η συγκεκριμένη επιχείρηση·
- (9) ότι, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα πρέπει να εξουσιοδοτηθεί να αντικαταστήσει το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο με μια ρύθμιση η οποία θα είναι ταυτόχρονα απλούστερη, πιο ευέλικτη και περισσότερο εξειδικευμένη και, ενδεχομένως, θα αφορά όλα τα είδη κάθετων συμφωνιών· ότι μια τέτοια διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού απαλλαγής που καλύπτει τέτοιου είδους συμφωνίες πρέπει να συνοδεύεται ιδίως από κριτήρια, όπως π.χ. όρια για το μερίδιο αγοράς, που να επιτρέπουν τον προσδιορισμό των συνθηκών υπό τις οποίες, λόγω των πιθανών οικονομικών επιπτώσεων των σχετικών συμφωνιών, παύει να έχει εφαρμογή ο κανονισμός· ότι ο καθορισμός αυτών των κατώτατων ορίων για το μερίδιο αγοράς θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ισχύ στην αγορά της συγκεκριμένης επιχείρησης· ότι ορισμένοι αυστηροί αντανταγωνιστικοί κάθετοι περιορισμοί, όπως ελάχιστες και καθορισμένες τιμές μεταπώλησης και ορισμένα είδη εδαφικής προστασίας, θα πρέπει να εξαιρεθούν από την εφαρμογή του κανονισμού, ανεξάρτητα από το μερίδιο αγοράς που κατέχει η συγκεκριμένη επιχείρηση·
- (10) ότι οι εξουσίες που παρέχει στην Επιτροπή ο κανονισμός αριθ. 19/65/ΕΟΚ δεν της επιτρέπουν να προβεί σε μεταρρύθμιση των κανόνων που ισχύουν σήμερα η οποία θα κάλυπτε όλα τα είδη κάθετων συμφωνιών· ότι είναι, κατά συνέπεια, αναγκαία η διεύρυνση του πεδίου του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) και παράγραφος 2 στοιχείο β) του εν λόγω κανονισμού, προκειμένου να καλύπτει, εφόσον εμπίπτουν στο πεδίο του άρθρου 81 παράγραφος 1 της συνθήκης, όλες τις συμφωνίες μεταξύ δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται για τους σκοπούς της συμφωνίας, σε διαφορετικό επίπεδο της αλυσίδας παραγωγής ή διανομής και αφορούν τους όρους υπό τους οποίους τα μέρη μπορούν να προμηθευθούν, πωλούν ή μεταπωλούν ορισμένα αγαθά ή υπηρεσίες («κάθετες συμφωνίες») συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών αποκλειστικής διανομής, αποκλειστικής προμήθειας, franchise και επιλεκτικής διανομής, καθώς και των συνδυασμών τους και ορισμένων μη αμφοτεροβαρών κάθετων συμφωνιών μεταξύ ανταγωνιστικών επιχειρήσεων καθώς και κάθετων συμφωνιών μεταξύ ενώσεων μικρομεσαίων λιανεμπόρων και των μελών του ή μεταξύ τέτοιων ενώσεων και των προμηθευτών τους·
- (11) ότι οι προαναφερθέντες κανονισμοί απαλλαγής παρέχουν στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού αριθ. 19/65/ΕΟΚ, τη δυνατότητα να αίρει το ευεργέτημα της εφαρμογής των εν λόγω κανονισμών εφόσον, σε συγκεκριμένη περίπτωση, μια συμφωνία ή δίκτυο παρόμοιων συμφωνιών έχουν ορισμένες επιπτώσεις που είναι ασυμβίβαστες με τους όρους που προβλέπει το άρθρο 81 παράγραφος 3· ότι,

προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική εποπτεία των αγορών και η πιο αποκεντρωμένη εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, ενδείκνυται να προβλεφθεί ότι, όταν οι επιπτώσεις δεδομένης συμφωνίας προκύπτουν στο έδαφος ή μέρος του εδάφους ενός κράτους μέλους που έχει όλα τα χαρακτηριστικά μιας χωριστής αγοράς, τότε η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους αυτού μπορεί να άρει, στο έδαφός του, το ευεργέτημα της απαλλαγής κατά κατηγορία, εκδίδοντας απόφαση με σκοπό την εξάλειψη των εν λόγω επιπτώσεων· ότι για τον σκοπό αυτό είναι αναγκαία η συμπλήρωση του άρθρου 7 εν λόγω του κανονισμού, προκειμένου να προσδιορίζονται οι συνθήκες υπό τις οποίες οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν να αίρουν το ευεργέτημα της εφαρμογής του κανονισμού περί απαλλαγής κατά κατηγορία·

- (12) ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί αποτελεσματικός έλεγχος των αποτελεσμάτων που προκύπτουν σε δεδομένη αγορά από την ύπαρξη παράλληλων δικτύων παρόμοιων συμφωνιών, ένας κανονισμός περί απαλλαγής κατά κατηγορία μπορεί να θεσπίζει τους όρους κάτω από τους οποίους αυτά τα δίκτυα συμφωνιών μπορούν να αποκλείονται από την εφαρμογή του μέσω κανονισμού· ότι αυτοί οι όροι μπορούν να βασίζονται σε κριτήρια, όπως το τμήμα της αγοράς που καλύπτεται από αυτά τα δίκτυα συμφωνιών· ότι, επομένως, η Επιτροπή θα διαθέτει την εξουσία να διαπιστώσει, μέσω κανονισμού, ότι σε δεδομένη αγορά οι σχετικές συμφωνίες τηρούν τους προαναφερθέντες όρους· ότι, σε αυτήν την περίπτωση, η Επιτροπή θα πρέπει να καθορίσει μια μεταβατική περίοδο τουλάχιστον έξι μηνών, στη λήξη της οποίας η απαλλαγή κατά κατηγορίες παύει να εφαρμόζεται στις σχετικές συμφωνίες στην αγορά αυτή· ότι ο κανονισμός αυτός για την πρόβλεψη της μη εφαρμογής του κανονισμού περί απαλλαγής κατά κατηγορία όσον αφορά τις σχετικές συμφωνίες σε μια συγκεκριμένη αγορά έχει ως αποτέλεσμα την εφαρμογή του άρθρου 81 της συνθήκης μετά από ατομική εξέταση· ότι η Επιτροπή θα ζητήσει τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής, πριν από την έγκριση παρόμοιου κανονισμού και, μετά από αίτηση κράτους μέλους, πριν από τη δημοσίευσή του σχεδίου κανονισμού,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός αριθ. 19/65/ΕΟΚ τροποποιείται ως εξής:

1. Το άρθρο 1 τροποποιείται ως εξής:

- α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του κανονισμού αριθ. 17 και σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 3 της συνθήκης, η Επιτροπή δύναται να κηρύξει, με κανονισμό, ανεφάρμοστο το άρθρο 81 παράγραφος 1:

- α) σε κατηγορίες συμφωνιών που έχουν συναφθεί μεταξύ δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων, εκάστη εκ των οποίων δραστηριοποιείται για τους σκοπούς της συμφωνίας σε διαφορετικό οικονομικό στάδιο της αλυσίδας παραγωγής ή διανομής, και αφορούν τους όρους υπό τους οποίους τα μέρη προμηθεύονται, πωλούν ή μεταπωλούν ορισμένα αγαθά και υπηρεσίες·

- β) σε κατηγορίες συμφωνιών στις οποίες συμμετέχουν μόνον δύο επιχειρήσεις και περιέχουν περιορισμούς που έχουν επιβληθεί σχετικά με την κτήση ή την άσκηση δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας — ιδίως διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, προτύπων χρήσεως, σχεδίων ή σημάτων — ή με δικαιώματα που απορρέουν από συμβάσεις μεταβίβασης ή εκχώρησης δικαιώματος χρήσης μεθόδων κατασκευής ή γνώσεων σχετικά με τη χρήση και την εφαρμογή βιομηχανικής τεχνικής·»

- β) στην παράγραφο 2 στοιχείο β), η φράση «τις διατάξεις που πρέπει να περιλαμβάνονται στις συμφωνίες ή» διαγράφεται·

- γ) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Οι παράγραφοι 1 και 2 εφαρμόζονται κατ' αναλογία επί κατηγοριών εναρμονισμένων πρακτικών.»

2. Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 1α

Ένας κανονισμός δυνάμει του άρθρου 1 μπορεί να ορίσει τους όρους που είναι δυνατόν να οδηγήσουν στον αποκλεισμό από την εφαρμογή του ορισμένων παράλληλων δικτύων παρόμοιων συμφωνιών ή κοινών πρακτικών που λειτουργούν σε συγκεκριμένη αγορά· όταν αυτοί οι όροι πληρούνται, η Επιτροπή μπορεί να το διαπιστώσει με κανονισμό και να καθορίσει μια περίοδο στη λήξη της οποίας ο κανονισμός δυνάμει του άρθρου 1 παύει να ισχύει για τις σχετικές συμφωνίες ή τις εναρμονισμένες πρακτικές στην αγορά αυτή· αυτή η χρονική περίοδος δεν δύναται να είναι μικρότερη των έξι μηνών.»

3. Στο άρθρο 6 η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής επί συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων:

- α) σχετικά με κανονισμό δυνάμει του άρθρου 1 πριν από τη δημοσίευση σχεδίου κανονισμού και πριν από την έκδοση του κανονισμού·
- β) σχετικά με κανονισμό δυνάμει του άρθρου 1α πριν από τη δημοσίευση σχεδίου κανονισμού, εφόσον το ζητήσει κράτος μέλος, και πριν από την έκδοση του κανονισμού.»
4. Στο άρθρο 7, το υπάρχον εδάφιο γίνεται παράγραφος 1 και προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:
- «2. Εφόσον, σε συγκεκριμένη περίπτωση, οι συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές, στις οποίες εφαρμόζεται ένας κανονισμός εκδοθείς δυνάμει του άρθρου 1, έχουν ορισμένες επιπτώσεις οι οποίες είναι

ασυμβίβαστες με τους όρους του άρθρου 81 παράγραφος 3 της συνθήκης και οι οποίες προκύπτουν στο έδαφος ενός κράτους μέλους, ή σε μέρος αυτού, πο παρουσιάζει όλα τα χαρακτηριστικά μιας χωριστής αγοράς, η αρμόδια αρχή αυτού του κράτους μέλους μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής ή κάποιου φυσικού ή νομικού προσώπου που αποδεικνύει ότι έχει έννομο συμφέρον, να άρει το ευεργέτημα της εφαρμογής αυτού του κανονισμού.»

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Λουξεμβούργο, 10 Ιουνίου 1999.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

K.-H. FUNKE